

Число 2.

Прага, 12 травня 1922 р.

БЮЛЕТЕНЬ

ОРГАНІЗАЦІЙНОГО КОМІТЕТУ КОНГРЕСУ УКРАЇНСЬКОГО СТУДЕНСТВА.

Адреса: Українська Академічна Громада, Прага Ч. Сл. Р. Поштова скринька ч: 411.

КОНГРЕС УКРАЇНСЬКОГО СТУДЕНСТВА ВІДБУДЕТЬСЯ В ПРАЗІ ДНЯ від 20 до 27 ЧЕРВНЯ 1922.

ЦІЛЬ: Ціллю конгресу є навязати будучу працю на минулі Українського студенства виміною лумок про найбільш важні питання студенського життя, та порозуміти себе взаємно, а організацією всіх студенських громад в один Союз з власним бюрою, органом, та екзекутивою постаратися передовсім о плянову а доцільну акцію духові та матеріальної допомоги всім Українським студентам, деб вони не находились.

НАЗВА: Конгрес Українського Студенства.

МІСЦЕ: Прага.

ЧАС: Від 20 до 27 червня 1922.

ПРАВО УЧАСТИ НА КОНГРЕСІ: Право участі на конгресі мають усі студенські Українські організації деб вони в цю хвилю не зпаходились /чи то на території України, чи за її межами/.

СПОСІБ ЗАСТУПЛЕННЯ: Одні делегати на 50 членів організації. Спосіб засудження Великої України рішить організаційний комітет по зібранню потрібних матеріалів та по порозумінню з центральними організаціями Українського студенства в Київі, Харкові та інших центарах.

ПЛАТФОРМА: /Гляди даліше статтю тов. Чига.

-Х-Х-Х-Х-Х-Х-Х-Х-Х-

ПЕРЕД'ІЗДОВА КОНФЕРЕНЦІЯ.

За ініціативою віденської "Січі" скликав організаційний комітет перед'іздову конференцію до Праги на 17 квітня. На конференцію запрошено представників організацій: з Варшави, Берліна, Відня та Праги. Всі запрошенні організації вислали своїх делегатів за вимогою Української Академічної Громади в Берліні.

Конференцію відкрив т. д-р Іларій Харак від імені організаційного комітету. Вибрали періодичність перед'іздової конференції в такім складі: Голова - д-р Харак, місто Голова - т. Пашенко, секретар - т. Третяк.

Ціллю конференції була підготовка праці на з'їзді. Усталено такий порядок днівний: 1/ участь в перед'іздовій конференції та її компетенція, 2/ звіт поодиноких організацій, засутелених на конференції, а відношення до конгресу, 3/ звіт організаційного комітету із дотеперешньої діяльності, 4/ джерела та організація матеріальної допомоги, 5/ організація Українського студенства, 6/ Політичні питання на з'їзді, 7/ технічні ведення та регулювання з'їзду 8/ Евентуальні справи.

Ад. I/ Участь в перед'іздовій конференції брали сліжуючі делегати: Ярослав Чиг - за студенство Галичини; т. К. Батир - за спілку Україн.

райського студенства в Німеччині; т. Олесюк - за Союз українських академичних громад в Польщі; т.т. Г. Гор'єдів та С. Пашенко - за "Січ" у Відні; т.т. А. Черкаський та М. Козицький - за У.А.Г. в Празі /правниця/; т.т. Т. Симанців - О. Роздольський - л-р. О. Цюпка - за опозиційні групи У.А.Г. в Празі; т. М. Слюсар - за У.А.Г. в Брюсселі; т. Д. Гижій - за "Каменярів" в Штібрата.

Від організаційного комітету брали участь: т.т.: д-р. І. Харак, д-р. К. Пальківський та С. Третяк. /Прага була заступлена двома делегаціями, щоби ціле студенство могло виявити свою думку відносно з'їзду. Кожна делегація мала один голос./

Що до компетенції і зобовязань конференція стала на становищі, що її рішення мають більше морально зобов'язуючий характер, та що це буде більшою користю для загалу студенства ніж формальне зобовязання. Тільки рішення, що до технічного переведення з'їзду/пр. час, порядок, місце і т.п./ мають обов'язкове значення для організацій, яких делегати заявились за цими.

Ад. II/a: Тов. К. Батир дає звіт за Спілку українського студенства в Німеччині. Спілка числила 85 членів. До ло гостинського становища барлінської спілки, то воно дуже тяжке. Давніше побирали українські студенти підмогу від американської ІМКА, а тепер - кожий живе із своїх фондів, заробляючи на прожиття працею навіть фізичною. Що до життя ідеологічного то Спілка українського студенства будучи товариством професійним але і національним заборонювала проповідувати політичні ідеї в льоках товариства. Це викликало роспад Спілки на дві організації: від Спілки відлучилась частина членів і створила нову організацію У.А.Г. в Німеччині! /До відношення Спілки до з'їзду то Спілка віддавна обговорювала потребу з'їзду і сама віддавна провадила в тій цілі відповідну акцію в Румунії, Болгарії та інших студенських центрах. Що до місця з'їзду то становище Спілки є таке, що з'їзд повинен відбутися на території неналежачій до жодних окупаційних держав. /Пропановано місто Гданськ/.

Б/т.в. М. Слюсар дає звіт від української академичної громади в Брюсселі. Життя внутрішнє мирне. Неслідними часами об'явилось де кілька слухаїв авантурничого характеру заколочуючий внутрішній порядок /Тут бессіда про брітанську опозицію/. Однаке товариство зуміє з тими справами дати собі раду. Про причини непорядку та авантур висловує референт, що воно мають характер особистого незадоволення. На тлі політичнім не-має жодних різниць в товаристві. /"Наш Стяг" - орган комуністичної молоді Галичини, який находитися в льоках товариства - спалено.../.

Матеріально завистить організація від студенської Помочі в Празі.

Про потребу з'їзду висказувався референт рівною піддержуюче.

Українська Академічна Громада в Брюсселі числила - 95 членів.

В/т. Д. Гижій дає звіт від т-ва "Каменярі" в Штібратах. Відносили внутрішні як найкращі. Організація не лілиться на ніякі політичні гуртки. Студенти займаються лише фаховою освітою. Організація урядувала кілька презентаційних забав та вечірок. Відносили з чужинцями добре. Культурне життя не проявляється. Намічено на будуче до які реферати. Організація приготовляє збірку мінералів для музея в Галичині. Референт промовляє за з'їздом.

Число членів Товариства "Каменярі" числило 52.

Г/т. Олесюк дає звіт від "українських студентських організацій" в Польщі. Союз українського студенства в Польщі є побудований на федераційному принципі. При кожній організації є кваліфікаційна комісія та товариський суд. Що до відношення до Поляків то знosiли є лише характеру офіційального. З українськими студенськими організаціями Галичини та Волині відношення були дружні та сердечні.

Матеріальна сторінка життя - тяжка, тому студенти всіми силами стараються видістатись за кордон Польщі, щоб правильно студіювати.

Референт висказується за з'їздом.

Число студенства, зорганізованого в Союз в Польщі переходить 600.

Д/т.в. Г. Федів дає звіт від "Січі" у Відні. "Січ" числила 347 членів. Підпорядковані /фактично/ організації Леобен і Грац, бо майже завсігди виконують побажання та накази "Січі" та йдуть ій на руку. Січ ділеть-

ся на фахові секції. З поміж ідеологічних груп з' організована лише одна Драгоманівка. Інші не зорганізовані. Драгоманівка числила 10% "Січі". В другій половині 1921 року було зроблено 50 рефератів. Життя більше активно проявляється щойно в 1922 році. По відчитах вивязується жива дискусія й вільно всякому висказувати свободно свої політичні переконання. Що до матеріальної сторінки життя студенства то одержання забезпечене менше більше до кінця цього півального року. Але забезпечення це дуже скромне. Помагає переважно студенству Америка.

Що до становища до студенського конгресу, то його потреба була відчутина вже з початком 1921 року і від цього часу постійно цю справу на зборах і сходинах "Січі" передискутується. В "Січі" поки що не помічається ніякого розвалу. Непорозуміння, які винирали в час, та щасливе були полагоджені.

е/ Тов. А. Черкавський дає звіт від правиці У.А.Г. в Празі. Промовляє він від імені 483 студентів. У.А.Г. була центральною організацією українського студенства в Ч.С.Р. з філіями: Брно, Пшібрам, Юзефів, Мельник з загальним числом 1.180 студентів. Останніми часами філії від У.А.Г. відлучились і У.А.Г. об'єднує лише студентів студіючих в Празі. У.А.Г. є товариством децентралізованим, поділеним на різні фахові секції. Господарськими справами завідує Студенська Поміч, котра властиво користується правами самостійного товариства. Студенська Поміч помагає всім студенським організаціям в Ч.С.Р. Крім фахових секцій є ще не-фахові, себ та: ідеологічні гуртки як: Драгоманівська громада, Група Укр.пеступового студенства, Група Демократ. Студенства та спортивні як: Січ та спортивний кружок, а відтак: Мистецькі як: Україн.академічний Хор, Трембіта"; Гурток пілакання Укр. пісні, аматерський кружок та інші. Останніми часами заснувала У.А.Г. натуральні курси в Юзефові та старається о матеріальному забезпеченні цих курсів.

Матеріальна сторінка україн.студенства є сейчас задовільняюча, тому що студенство одержує достаточну, підмогу від чеського правительства та від гуманітарних американських інституцій як: ІМКА, Місія методистів та інші.

Що до внутрішнього життя, то в останньому часі замінно сильне ідеологічне зріжничкування та помітна горяча праця у відновілих ідеологічних гуртках. Що до конгресу, то студенство відчуває потребу такого та ехет - не підможе в цій справі.

ж/ Т. В. Роздольський дає звіт від опозиційних груп У.А.Г. в Празі. Промовляє іменем 327 студентів. В опозиції стоять: громада соціалістичної молоді імені Мих. Драгоманова /заступлена на передв'їздовій конференції тов. О. Роздольським/, група укр.пеступового студенства /заступлена на передв'їзд. конфер. тов. д-р. О. Цюпкою/, демократичне студенство /заступлена на конфер. Тов. Т. Симанцевим/.

Опозиція повстала через нетolerанцію та нетактовість управляючих товариством військових старшин. В першу чергу стала в опозиції Драгоманівка ще перед роком, а відтак прилучились дві пречі згадані групи. Опозиція виникла такий девіз: негайна реорганізація товариства на засадах академічного професіоналізму, толеранції, демократизму та свободи думки й слова. В короткій часі опозиція успіла переконати "правицю" своїми гаслами так що в послідні часі ціла У.А.Г. стає на шлях вказаній опозицією і тим самим У.А.Г. не розпалась і набуль не розпадеться на два самостійні товариства. Що до відношення до з'їзду то опозиція стоїть на становищі конгресу міжпартийного, на якій мають брати участь усі українські студенські організації без різниці політичних переконань.

з/ Т. Й. Чиж дає звіт від Союза україн.студенства в Галичині. Промовляє в імені 2.030 студентів. Цілим студенським рухом керує Краєва студен. Рада з слідуючими референтами: політичним, економічним, університетським, культурно-освітнім, організаційним. Загально увесь укр.студен. рух є ведений не-легально й підпольно.

Що до матеріального становища, то укр.студентство в Галичині користується підмогою українського населення, котре через ополатковання удержує цілий студенський рух. Краєва студенська Рада поділила Галичину на округи з окружними студенськими Радами. Що до конгресу то студенство в Галичині відчуває його потребу та бажає щоби конгрес був всеукраїнським.

Ад. III/ Звіт організаційного комітету із лотерейної діяльності. Реферує тов. д-р. Остап Чаньківський. По заслуханню його обширного ре-

Ферату приступлено до подрібного обговорювання конгресу, що до плятформи конгресу, то було подано дві резолюції: тов. Олесюком - Конференція стверджує потребу скликання професійного конгресу Українського студенства, що стремить до здійснення права Української нації на повний культурний, політичний та соціальний розвиток та до сворення на всіх Українських землях вільної, незалежної, суверенної Української держави. На конгресі мають право участи всі Українські студенти без різниці іх соціальних та політичних переконань, що відповідають вище зазначеному принципові.

Тов. О. Роздольський подав таку резолюцію: конференція стверджує потребу скликання професійного конгресу Українського студенства на міжпартийному принципі. На конгресі можуть бути заступниками всі студенти Української національності, стоячі на грунті повного, політичного, соціального та культурного визволення Українського народу, причому жодні ідеологично-партийні угрупування та течії, існуючі серед студенства Української національності не можуть бути не допущені до конгресу.

Конференція висказалася за резолюцією тов. Олесюка, тому тов. Роздольський перестав брати участь в нарадах конференції як обіцяльний представник. Протягом дальніших нарад конференція стала на тім, що остаточна програма конгресу буде постійно дискутована та вирішеться остаточно аж на другій передвід'їздовій конференції, що відбудеться кілька днів перед конгресом.

/Про плятформу гляди даліше статтю тов. Я. Чижу/.

Ціль конгресу. По довшій дискусії усталено таєму ціль конгресу. Ціллю конгресу є: навязати будучу працю на минулі Українського студенства, виміною думок про найбільш важні питання студенського життя, порозуміти себе взаємно та організацією всіх Українських громад в один Союз з власним бюро, органом та екзекутивою, постаратися передовсім о плянову та доцільну акцію духової та матеріальної допомоги всім Українським студентам.

Назва: Принято називати: Конгрес Українського студенства. Сам конгрес має вирішити дефінітивно називати. Конференція поручила організаційному комітету, щоб він постарається про це, щоб конгрес мав характер всеукраїнський.

Місце: Конференція усталали місцем конгресу м. Прагу. За Прагою заявилися всі організації за виїмком Спілки з Берліна. Делегат з Берліна обстоював думку, що конгрес повинен відбутися в місті зовсім нейтральнім /Гданськ/. Конгрес в державі, в котрій живе певна частина нашого народу під окупацією не буде давати можності свободно виявити своєї думки. Однак переважаща думка, що конгрес повинен відбутися в Празі, тому що Прага положена центрально, колююча студенства в Празі матеріально та чисельно пайсильнішо, Прага з осідкою Українського університету, а частина Українського народу, яка належить до Ч. С. Р. прилучилася туда своєю волею наслідком договора.

Час. По довшій дебаті усталено час конгресу на 20 - 27 червня 1922. Евентуально конгрес може бути продовжений.

Право участі на конгресі. Усталено в той цю справу: Право участі на конгресі мають всі Українські студенські організації на всіх територіях України і у всіх центрах Європи, Америки чи інших земель в пропорції - один делегат на 50 членів організації. Причім число менше від 50 заокруглюється до 50 і має бути заступлено одним делегатом, як також число понад 50 має бути заокруглено до 100 і заступлене двома делегатами. Крім того кожда організація висилає одного делегата від пілої організації. Що до делегатів з Великої України справу відділено ад поки не порозуміються в тій справі з центральними організаціями Українського студенства в Києві та інших центрах України. Ця справа буде вирішена аж на другій передконгресовій конференції, оскільки на ній візьмуть участь делегати з Великої України.

Праці конгресу. Конференція рішила так: Праці конгресу будуть ділитися на пленарні засідання та праці в комісіях. Дрібна загальна праця мається вестися в комісіях. Там мають бути відчитані та докладно передискутовані всі ті реферати, що мають стати підставою для резолюцій, які мають принести позитивну реальну, матеріальну чи моральну користь Українському цілому студенству. Комісії мають прийти на пленум з докладами, звітом своєї діяльності та праці та виготовленими резолюціями та пропозиці-

ями. Деякі спеціально цікаві та добре оброблені реферати могли бути на внесення комісії відчитані на пленумі в оригіналі. Праця розпадаласяби на слідуючі комісії: організаційна, 2/ мандатна, спеціально для провірки мандатів, яка зараз працює мандатів і має передати звіт на пленум, 3/ культурно-освітня, 4/ адміністративна, 5/ закордонна.

Комісії можуть ділитися на потрібні субкомісії.

Реферати які мали бути виголошенні на конгресі, дотепер є намічені такі: від Праги - 1/ реферат про організацію матеріальної допомоги, 2/ організація всеукраїнського студенського Союзу. Від Відня: - 1/ реферат про студенську пресу, 2/ взаємовідносини українського студенства з чужими організаціями, 3/ Українське студенство в політиці тепер а в минулому і 4/ сучасне політичне становище Українського парода та студенства. Львів: - 1/ Тілесне виховання, 2/ Жіноче питання, 3/ Студенська ідеологія, 4/ Українська вища школа. Варшава: - 1/ Статистика та розміщення Українського студенства, 2/ корреферат: Українське студенство в політиці тепер а в минулому, при чому мається звернути увагу на бувшу Росію. Велика Україна: Пропонується товаришам з Великої України дати корреферати на всі вименовані реферати та випрацювати відповідний реферат про вищу Українську школу на Україні.

В дальших нарадах конференція поручила пражському організаційному комітету зложить ширший комітет, який доповнений по одному делегатові, що будуть брати участь в конгресі, буде творити ширший комітет, а під час конгресу - бюро конгресу.

Що до фінансування конгресу порішила конференція так: 1/ кожда організація своїм делегатам покриває дорогу до Праги й назад, 2/ видатки делегатів в Празі покриває Прага, 3/ організації Українського студенства в Ч.С.Р. будуть старатися в случаю, коли матеріальними обставинами якась організація мала бути змушена занехати висилку своїх делегатів на конгрес, по своїм змозам пійти тій організації як найдальше на зустріч. - Проте всі організації, які би находились в такім прикрім матеріальнім положенню, хай заздалегідь повідомлять про це організаційний комітет в Празі. Конференцій апелює до всіх організацій, щоби вони по змозі оподаткували своїх членів та помогли до фінансування конгресу, а також зложити фонди, які буде потрібувати будущий Союз Українського студенства. Гроші делегати по змозі хай привезуть з собою.

Що до запрошень на конгрес то конференція порішила таке: крім тих запрошень, які були оголошені в бюллетені ч. I, порімено запросити ще Українців з Буковини та Підкарпатської України. Прага має запросити чужинців в Празі. З рештою організаційний комітет в Празі в порозумінні з відповідними організаціями Українського студенства в інших центрах має цею справою постійно займатися.

Що до протекторату конгресу, то погодженося на пропозіцію, оголошено в бюллетені ч. I. /Ректор львівського універзитету, ректор пражського українського універзитету та представник української Академії Наук в Києві А. Кримський/.

Ад. IV/ Джерела та організація матеріальної допомоги Українсьму студенству. Про цю справу виголосив тов. І. Лемішка обширний реферат, який оце поміщено в скороченню. До тепер було у нас так, що допомогова акція студенству полягала на припиненні та конзумуванні. Цей метод, в нашій допомоговій акції рішучо мусимо змінити. Змінити його мусимо лише рішенням студенського конгресу, який обов'язуватиме всеукраїнське студенство. Ми мусимо старатися щоби матеріальна допомога студента не була для цього актом милостині, бо наслідком того повстає пебезпека, що молоді люди навикнуть до того, щоби ім допомогати без якої пебудь праці. з його боку. Відріжною двою джерела матеріальної допомоги студенству, а саме: 1/ джерела зовнішні, 2/ джерела внутрішні. До джерел зовнішніх зачислюю допомогу зі сторони всіх гуманітарно-філіялістичних інституцій як своїх так і чужих, підмоги зі сторони урядів, підприємств осіб стипендії і т.д. Джерелом внутрішніх вважаю самопеїч самого студенства.

Референт в своєму рефераті старається переконати слухачів, що допомога внутрішня, яку резуміє так, що студенство само собі заробляє на своє удержання повинна виключно переважати в організації матеріальної допомоги.

Свої твердження референт доказував численними фактами. і закінчив

реферат такими словами: "Щоб це все здійснити потрібло лише сильної волі, сильнеї центральної організації, а також налати ій юридичну ферму. Пам' потрібно випускати календарі робучих людей, а не таких, які б себе уважали спасителями свого нареда, тому що вони учатися... Пасліжком дотеперішнього способу уділовання студенських лопемог білків пам' народне господарство. Тому уважаю, що скликання українського студенського конгресу хоч би було для твоїєї одної причини /організація матеріальної допомоги/ - в дуже нещечна. Пам' потрібно конгресу не лише для санакції пам'ого ідеологічного пиття, але й для санакції економічних відносин в студенському житті".

Ад.У/ Організація Українського студенства. Обширний реферат на цю тему виголосив т. Яр. Чиж. Конференція не почувала себе компетентною взяти в цій справі якихсь рішень і тому по ширмій дискусії - приступлене над цею справою до дневного порядку.

Ад.УІ/Політичні питання на конгресі. Реферат на цю тему виголосив тов. Нр. Чиж. По горячій дискусії виявилось, що політичні питання на конгресі оськільки вони будуть порушенні /а вони порушенні сяк чи так будуть /не зевинні б при тактовім та зручнім веденню нарад конгресу уможливлювалися прапорі на конгресі.

Ад.УІІ/Технічне ведення та регулямін конгресу. Реферат на цю тему виголосив т. д-р. Г. Харак. По річевій дискусії порішене так: в Празі має бути об'єднаний організаційний комітет, який після справою має занятися. Організаційний комітет має мати 12 членів. Обов'язково в склад організаційного комітету мають входити такі функціонари: Голова, секретар, референт рефератовий, референт для статистики, референт для віз, референт для помешкань і льокалів нарад, скарбник. Регулямін для конгресу має бути випрацьований після регуляміну чеського парламенту з відповідними змінами /Випральновання регуляміну препоручив організаційний комітет тов. д-ру О. Ценці/.

Ад.УІІІ/Евентуальні справи. Конференція порішила уповажити Український Хрест в Канаді, щоби він заступав інтереси Українського студенства на Світі Українців в Нью-Йорку.

Конференція вислава телеграму на конференцію до Генуї в справі голодівки 12 українських студентів у львівській тюрмі. /На діях конференція дістала відповіль підписалу міністрем Брантінгом, що він телеграму зберігає, повідомив про це міністра Скіруната, а цей звернувся в цій справі до польського правительства в Варшаві./

Конференція рішила розіслати до всіх студенських організацій меморандум слідуєчого змісту: Конференція представників студенських організацій /нижче підписаніх/ вважаючи, що всі пам'ї студенські організації є професійними й гуртують студенство всіх політично-суспільних напрямків вважає за бажане придернуватися в своїй внутрішній і зовнішній політиці таких принципів:

I/ ТОЛЕРАНЦІЯ, Допускається в студенських товариствах найповнійша свобода поглядів так політичних як і суспільних. Борьба між поодинокими політичними й суспільними поглядами й напрямами повинна вестися тільки шляхом ділової дискусії. Треба застерігатися й осулювати: а/ некультурну нетерпимість, безпідставні клевети, брехні, взаїмні обіди, б/ холодне чи вереже взаємне відношення з огляду на теріторіальне походження, треба як шкідливе для добра цілої нації як найгостріше осуджувати; рівнож треба усунути ті причини й неперозуміння, які викликають взаємна вережнечі й товарицьке розелнання.

II/ ДЕМОКРАТИЧНІСТЬ. В товариствах перестерігається основних прав демократичності. Постановам більшості мусить повинуватися меншість. Пе єнак по виключає об'єктивні вислухання думки меншості й всякі недопущення до вислову думки меншості повинне осулюватися. При постановах загальногокаректу треба рішучо брати під увагу голос кваліфікованої меншості й старатися знайти посереду в загальному рішенню.

III/ ПРОФЕСІЙНІСТЬ. Професійність товариства не виключає: I/читання в товаристві рефератів на всілякі політично-спільні теми й дискусії над

пннн.2/репрезентація товариства як такого в інших, ширших аполітичних організаціях, коли це ухвалить три четвертими загальних зборів товариства. З/забирання голосу в справах загально-національних /чи це у формі віча, чи іменем/ й заяв/ іменем даного товариства як такого, коли ухвалить це три четвертими загальних зборів товариства.

ІУ/ ДИСЦІПЛІНА. Члени товариства в загальні студенських справах /не виключаючи політично-соціальних справ/ не мають додержуватися як найбільшої дисципліни. Особисті згляди повинні ставитись під час добра загалу членів товариства чи цілого студенства.

У/ КУЛЬТУРНО-ОСВІТНА ПРАДА. Члени товариства повинні стреміти поруч здебуття фахової освіти до поширення позафахового загального культурно-соціального образування й виховування з себе на свідомих, культурних і продуктивних громадян своєї нації.

УІ/ ВЗАЙМНА ДОПОМОГА. Координатори товариства повинні старатися допомагати собі взаємно; чи то моральною чи матеріальною допомогою в такому виді й в таких резмірах як це вимагати буде потреба з однієї сторони, а можність - з другої сторони - даних товариств.

Прага, дия 22 квітня 1922 р.

Меморандум підписали:

Ігор Федів і О.Пашенко за товариство „Січ“ у Відні.

К.Батир - за Спілку Українського студенства в Німеччині.

Т.Олесюк - за Союз українських студент.громад в Польщі.

Мих.Слюсар - за Українську Академичну Громаду в Бриї.

Дм.Глжий - за кружок „Каменярі“ в Іштрамі.

Д-р Іл.Харак - за У.А.Г. в Празі.

Д-р К.Нашківський і Д-р О.Цюпка - за опозиційні групи У.А.Г.в.Празі

Конференція покінчила свої паради в суботу 22/ІУ - 922 .По парадах делегати були запрошені на концерт в честь Тараса Шевченка, який цього вечора відбувся в „Обєції Дені“.

ПЛЯТФОРМА КОНГРЕСУ УКРАЇНСЬКОГО СТУДЕНСТВА.

/Ще товариш Ярослав Чиж./

На перед'їздовій конференції більшістю присутніх була прийнята слідуєча платформа для українського студенського конгресу: Конференція стверджує потребу скликання професійного конгресу українського студенства, що стремить до здійснення права української нації на повний культурний, політичний та соціальний розвиток та до створення на всіх українських землях вільної незалежної суверенної Української Держави. В конгресі мають право участі всі українські студенти без різниці іх соціально-пелітичних переважань, які відповідають вищезазначеним принципам.

Прелставник соціалістичної молоді в Празі, який брав участь на перед'їздовій конференції не погоджувався з вище цитованою платформою, метивши своє становище тим, ще поганяття Українства в національному зміслі не маєть покриватись зі стремліннями до держави чи державності, як це є прикладом у соціалістів крайньо лівих напрямків, а з другого боку тим, що згадана резолюція платформи могла б відстражити ціх ліві соціалістичні напрямки від прибуття на конгрес через можливість інтерпретації її у суті націоналістичному зміслі. Від себе ставив він слідуючий проект платформи: Конференція стверджує потребу скликання професійного конгресу українського студенства на мілітрантському принципі. На конгресі можуть бути заступлені всі студенти української національності, які стоять на становищі повного пелітичного, соціального та культурного визволення Українського парода причому підкії ідеольгічної партійні угруповання і течії, які існують серед студенства української національності не можуть бути не допущені до

участи в конгресі."

Оборонцями попередньої редакції видалося не можливим приняття цеї по-слідньої платформи через те, що поняття Української національності надто туманне і подає вислів основному мотиву сучасного українства - це є стремління до власної державності, а павідворот допускає інтерпретацію, у якій набіть цеї державності, вважаючи себе етнографично чи територіально Українцями моглиби домагатися допущення на конгрес. Обі резолюції запротокольовано а рівночасно доручено організаційному комітетові пробувати звести в одно обі пропозиції і шукати платформи об'єднуючої оба погляди. Іі мимо доброго волі обох сторін не пайдено і рішено справу дати через бюлетень під розвагу усіх гуртків студенства, підготовляючи рівночасно конгрес так, аби створити технічні рамки для одної або другої можливості.

А тепер кілька зовсім личних заміток. На днях одержав я листівку за львівської тюрми. Святочні желання. Бойкі - веселі та болючі...

"Не знаю чи правельне датум, ключники кажуть, що 9/IV..." А потім вістки про голодівку. "Помаркіли, один все ще хворий... та настрій бодрий в них..." Знова пізніше читав я дані про колонізацію та польонізацію Західної України та про ідерність суспільності. Як Генуя не допиши, боїмся масової хруніяди. Тепер приміром в освітній роботі працюють лише одиниці зі старшого громадянства, більшість праці приходиться робити студенству..."

З Києва знова пише товариш: Був в Козятині. Вже туди докотилася хвиля голодуючих з півдня. Бісімся "голоду на другий рік. Озиміна не дописала, а ярину готові люди вигнортати зі землі як птахи... Дав дитині скелетову пушку, кондезованого молока - випила душком. Не знаю чи вбив ії тим, чи врятував... Голодні гинуть далі".

Бачив я знімки з південної України з двірців, монастирів, сел. Представляли вони голод. Страшні.

Родяться дивні думки поборування, непевність. Чується крик загибаючої нації - послідній крик о поміч: "Спасайте нас".

І дивно виглядають при цьому "спори над - платформою конгресу. Спори в цій площині. Дочеться викинути свої льозунги, свою платформу, хочеться кричати во всеуслышаніє.

ХТО НЕ ХОЧЕ ПРИХАТИ НА ЦЕ АБИ ПАРАДИТИСЬ НАД СПОСОБОМ, ЯК РИТУВАТИ НАРОД - ЦЕЙ ЗРАДНИК.

ХТО ЗАЯВЛЯТЬ що ВІН СЬОГОДНЯ НЕ МОЖЕ ЗАСІСТИ ЗА ОДИМ СТОЛОМ З СІНОМ ТОЇ САМОЇ НАЦІЇ що й ВІШ, - ТОМУ що ВІН ІНШИХ ПОЛІТИЧНИХ ПОГЛЯДІВ - ЦЕЙ ЗЛОЧИНЕЦЬ"

ХТО ВВАЖАЄ НЕМОЖЛИВОЮ СПІВПРАВОЮ З ТОВАРИШАМИ ІНШИХ ПЕРЕКОНАЛЬ В ДОПОМОЗІ ФІЗИЧНО Й МОРАЛЬНО ЗАГИБАЮЧОЇ НАЦІЇ, ХТО НЕ ВІДЧУВАЕ ПОТРЕБИ СПЛОЧЕННЯ ВСІХ МОЛОДИХ ІНТЕЛІГЕНТНИХ СІЛ УКРАЇНИ для ТОГО АБИ НЕ ДАТИ КУЛЬТУРІ ЗШІСНУТИ З ІІ ОБЛАСТИ, ХТО ДАЛІ НЕ ХОЧЕ АБИ СТАВИТИ ДРУЖНІЙ ОПІР ДЕНАЦІОНАЛІЗАЦІЇ, ДЕПОПУЛЯЦІЇ І ЗАКРІПОШЕСЬ ПУЖИГАЙІ РІДНОГО КРАЮ - ЦЕЙ БОЖЕВІЛЬНИЙ...

І не "Ще не вмерла Україна" має бути клічем конгресу, ані пролетарі всіх країв "єднайтесь, але : S.O.S." - клич потоптаючого корабля."

Така моя лична думка.

В Празі, дия 3 травня 1922 .

УКРАЇНСЬКА СОЦІАЛІСТИЧНА МОЛОДЬ А КОНГРЕС.

До тсановища української соціалістичної молоді подаємо до відома слідуюче: Дотеперішня розбіжність думок між конференцією Конгресу, організаційним комітетом та ініціаторами конгресу вважалі з одної сторони, а Української соціалістичної молодіжно в Празі - з другої сторони оказалася лише при уstanовленні платформи конгресу. Для вчинення непорозумінь наважав організаційний комітет переговори із соціалістичною громадою молоді в Празі, уповноважений до цього рішенням конференції. Вислідом цих переговорів є це, що організаційний комітет піддає під дискусію свій проект платформи. Гляди статте тов. Я. Чиха "Платформа" /та прохаде усі українські студенські організації обовязкова за подані -

п'яни мотивів чим скоріше висказуватись що до цих формульській. Остаточно буде вирішена плятформа на засідання широкого організаційного комітету, яке відбудеться дня 15 червня як друга передвісівка конференції.

Поки що рішили так представники тов. соціалістів в Празі як і організаційний комітет вплинути на всі українські студенські організації, які погоджуються на одну або на другу плятформу, аби підготовлялись до конгресу. що до становища української соціалістичної молоді в Галичині, то наведемо дослівно із письма української Краєвої Студенської Ради, які цими днями ми одержали. Цитуємо:

"У відповідь на Ваше письмо в справі всеукраїнського студенського конгресу закордоном доносимо Вам, що в пропанованому Вами конгресі соціалістичне українське студенство Східної Галичини участі взяти не може з тої причини, що речінкою конгресу заблизкий. Для зазначення налаго становища як також участі в конгресі мусимо підчеркнути необхідність відложення цего конгресу на пізніший час, а політичного характеру цего, а також участі в цьому всіх груп українського студенства як в краї так і закордоном без огляду на їх політичну закраску. Львів, 27 марта 1922"

Повище письмо адресоване до Краєвої Студенської Ради у Львові/.

З огляду на це, що термін конгресу зістав вже пересунутим на 20 червня, звертаємося один до соціалістичної молоді в Галичині, щоби обовязково взяла участь в конгресі. Оскільки будуть у них громові труднощі при висилці делегатів - піде організаційний комітет в Празі на всякі можливості на зустріч. Також побажання висловили і присутні при переговорах товариші громади соціалістичної молоді в Празі та заявили, що зі свого боку вплинуть на Союз соціалістичної молоді в Галичині, аби приїхали на конгрес.

За організаційний комітет конгреса, д-р. І. Харак в.р.

УКРАЇНСЬКЕ СТУДЕНСТВО ГАЛИЧИНИ А КОНГРЕС.

Особливо важним вважає організаційний комітет відложення українських студенських організацій в Рідній Краї до конгресу та з цего огляду вважають вмістні помістити в бюллетені голос Української студенської Краєвої Ради у Львові. Подаемо витяг важливих місць із письма ч. 96, яке надійшло до нас для 28 квітня 1922. Цитуємо:

Категорично в протику ії на проект "Я" місце з'їзду Прага, пі СУСП місце з'їзду Гданськ УКСРада це впявилá. Виявлено УКСРадою прихільність пропозиції СУСП місце з'їзду Гданськ була лише тому, що пропозиція СУСП була першою обширніше обуаргументованою. Однак до акцепції цеї пропозиції УКСРада застеригла собі евентуальність дефіцитивного рішення, на коли Прага чи Віденські річево вискашуться за своїми пропозиціями. Ерго: пропозиція бюллетеню ч. I, що до місця з'їзду з вказівкою на Прагу є можлива. Однак щоби справу ясно поставить перед організаційний комітет з'їзду належить ясно зазначити: з причини святочних ферій на Укр. Універ. у Львові загалу Україн. студентів /ок/, а тим самим і членів УКСРади роз'їхався домів. Вслід цего являється припостанова над цими низше практикованими справами відсутність референтів як членів Головної УКСРади, тому презідія у власній компетенції для уникнення проволокі часу зазначує:

а/ місце осідку з'їзду Прага приймає до відома,

б/ що до часу з'їзду днів 6 - 10 червня згідна, /передвісівка конференція/ п ресунула речінкою конгресу на 20 - 27 червня цего року,/

в/ пад означеню в бюллетені цілею з'їзду як висказується спеціально тому, що загально означене ії в тім бюллетені дається в бігу нарад конгресу спріцізувати, хотій би дорогою дискусії а не то вже порозуміння.

г/ над плятформою з'їзду застосовляється УКСРада на однім зі своїх засідань і висказувалася голоси, що до з'їзду повинні бути допущені студенські організації всіх напрямків політичної орієнтації, що стоять на становищі Соборності й Незалежності України. Тим самим повинне свідчити в згідності з пропозицією організаційного комітету З'їзду.

д/ до самої праці з'їзду УКСРада висказалася, що евентуальність днів з'їзду може доходити і до 10 днів. Що і пині наперед не іст-

ся означити. А до змісту праць патомісъ стверджено, що участь УКСРади почири один реферат буде інформативного характеру. Лише однак вияснюється що для УКСРади припадатимуть три реферати. Тому попередній погляд, який був лише хвилевим, нині зміняється. І в тім погляді означується свої уваги що до поодиноких рефератів. На першім - Студенство в політичному мінулому Українського Народу - переходить до порядку. В другому - сучасне політичне становище Українського Народу та студенство - повинно ся пригадати референтові побажання зупинитися в спеціальному розділі над положеннями в Краю Східної Галичини і звернути його єди по евентуальних даних чи датах. З рамен УКСРади поручиться своєму делегатові за пастися такими матеріалами. Про третій реферат - ідеольгія українського студенства - УКСРада висказалася референтові давніше. Для четвертого реферату вказаним буде референтові порозумітися локонче з УКСРадою; то тому, що цей реферат становить для УКСРади велику важу. Тема цього реферату зачіпає якраз за основу пізнішої нашої боротьби, - Український універзитет. Загал студенства нині є цього погляду, що еміграція для наших - це перехідова стадія. Як би політичні обставини не уложилися, то все ж таки еміграція гравітувати до Краю і тим самим скоче приюту у власній виші школі. А для тієї школи так мало робиться. Треба моральної підпори, розголосу, крику і ще раз крику. Український універзитет мусить виліти з підвадлії, мусить сказатися очам суспільності, замапістувати своїм авторитетом, бо інакше молодь при скриванні його не матиме довір'я і спроповідеться. І тому повинно на еміграції більше інтересуватися своїм університетом. Студенські органи Чехії, Німеччини, Австрії, Швейцарії повинні киміти статтями, нотатками про його, а в першій мірі таки українські студенти повинні близше обзнайомитися зі своїм універзитетом. Тому організаційний комітет з'їзду повинен під цю точку підтягнути реферат про власний універзитет в Краю, а прочі корреферати долучити. Безперечно інтересно буде чути вістки про вищі школи на Східній Україні і других місцях, по ті відомості будуть все таки інформативними. Резолюції, дезідерати будуть більше маніфестаціями для цих послідників, а справа власного університету з першого пляну буде ідею сіло в очі ворогам його і моральною підпорою в страданнях українського студента в Краю за його боротьбу. Пражський університет не дуже висувати на перший план, бо він в очах галицького студенства являється все таки політичною маніфестацією і в кінці мусить зійти до ролі філіалки львівського. Отже цей реферат поручити для УКСРади, що при евентуальності у організаційного комітету з'їзду належить в коротці закомунікувати. Референта УКСРада має. Реаксуючи повинні уваги під уступом Д/УКСРада уважає для себе приділення рефератів - З. Ідеольгія Українського студенства /Тов. Я. Чиж/ - 10. Щінче питання а Українське студенство і II, Тілесне виховання передрішення і намічає собі реферування четвертого реферату: Українська вища школа. - В евентуальній комбінації з коррефератами. Загально до розділовання рефератів по центрам належало подати пояснення, що реферати не повинно ся виготовляти в партійнім освітленню, але поставлення справи на такий грунт може викликати загострення дискусії і вплинути некористно на евентуальний дальший перебіг конгресу."

Від УКСРади наспіло рівнох доповідія до запрошення у Львові: а са не препонується запросити "Українське Краєве Товариство Охорони дітей", та "Союз Українок". До відома УКСРади подаємо, що усі йхні пропозиції організаційний комітет конгресу буде переводити.

За організаційний комітет конгресу: Д-р. І. Харак в.р.

НЕВЗГОДНИ В УКРАЇНСКИХ СТУДЕНСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЯХ А КОНГРЕС.
Резолюція ухвалена організаційним комітетом конгреса на засіданні для 4 травня 1922. /

Розвиваючися по воєнній хуртовині українські студенські організації переживають під цю хвилю подекуди ряд криз, які студенство всіх народів все в своєму часі переходило й переходить. Кризи, полягаючи з дебільною на непорозуміннях не є зовсім так небезпечні як це поодинокі організації представляють; а вже перед з'їздом конференція виказала, що при

добрій волі спорячих сторін є можливий не тільки культурний модус вівчення, але і цілковита згода. Небезпечними можуть бути ці неперозуміння юстильні, що вейовнича радикальність спорячих сторін може перечити позитивній праці котрої небудь із них та паралізувати між іншим і серйозні підготовчі праці до конгресу. В інтересі нашеї спільноти справи пропонуємо претендентам всім організаціям внутрі яких, або між якими ведуться спори, слідуючий поступ:

До конгресу українського студенства має кожда організація, група чи поодинокі одиниці здергатися безуслівно всіх ворожих кроків проти ворожої собі сторони. Кожда спірна сторона виготовляє собісно, і з протоколами свідків і т. д. точне з'ясування свого становища побажань і т. п. Усі ці акти будуть віддані до розгляду під розсудження спеціально для цього вибраної комісії на конгресі. Делегати на конгрес мають бути вислані так, щоби спірні сторони були заступлені. Пропонуємо, щоб делегати цій деревою перезуміння виявили як найдальші всі повсталі спори та спедіються, що тою деревою всі неперозуміння будуть зліквідовані так, що не прийдуть ані перед арбітражем конгресу. Сподіємося, що загал нашого студенства строго відсудить ці організації, групи чи поодинокі одиниці, які відкидують всяку спробу згоди або арбітраж конгресу, а які б йшли в своїх кроках аж до паралізування праці над конгресом.

КОРЕСПОНДЕНЦІЯ.

З огляду на те, що всі біжучі питання що до конгресу зістали розвязані в дереві взаємного перезуміння між делегатами Західної України, Польщі, Берліна, Відня, Брила, Штіброму та Праги на перед'їздовій конференції відповідаємо тут тільки на письма організацій, які на перед'їздовій конференції не були заступлені, а саме: Тов. Ковалів з Женеви, Український студентський Студент. Спільці в Болгарії та Ініціативній Групі Україн. Студ. Орган. в Загребі. Всі ці наспілі письма висказують одобрення думки скликати конгрес та вітають конкретну працю над скликанням того ж.

Тов. Коваліву в Женеві:

Конгрес безуслівно не буде посити політичного характеру. Піддержаючи створення одного тільки ідеологічного напрямку серед українського студенства є безуслівно не бажана. Бажаємо співпраці усіх ідеологічних напрямів нашого студенства на те, щоби знати правдивий напрям нашої молоді. Дуже прехасимо Вас за поганість організованих студентів в Швейцарії в одну гремаду, хоч би й малу. Що дякуємо Вам за охочу помогти нам грішми. В цьому ми дуже бідні, а кошти з'їзду будуть пряме величезні на наші засоби. Будемо старатися відповісти Вашому бажанню відносно анкети. Колиб однак організаційний комітет із-за павалу праці не зміг цього виконати, пресимо приворовити анкету статут. комісії. до Ваших відносин та передати ці дані на які можемо відповісти. -

Українській Студенській Спільці в Болгарії:

Участь Вашого представника є очевидно безуслівно колекція. Для вироблення візи в Празі треба нам знати точно: ім'я, кількісно, вік, місце уродження та заняття делегата. Що просимо надіслати ці дані як найскоріше /до 25 цього місяця/. Конечно старайтесь покрити дереву Вашому делегатові. Ми раді помогти Вам у всьому, як тільки зможено, але фонди у нас малі. Поки що ще не відгукнулась Америка. Пресимо вислати всі збуваючі бюллетені до тих організацій, яких адреси не є тут подані, а які находяться на території Болгарії, Туреччини, Греції та цієї частини СХС, яка творила давніше королівство Сербії та Чорногорії.

Ініціативній групі студенської організації в Загребі:

Щиро якуємо за Ваше письмо та ждемо по повероті товаришів з Ферії технічніших даних, гелевло статистичних. Всікі посвідки будуть вислані, тільки подайте декладні дані що до віз. /Ляйте письмо до Спілки в Болгарії/ Всікі письма до СХС висилаємо прямо на Ваші руки.

Товариству "СІЧ" у Відні:

Прехасимо Вас вислати бюллетені до всіх організацій, яких адреси тут не є подані, а які в дійсності находяться на території Пінепської Австрії СХС і Угорщини.

Спілці Українського студенства в Німеччині:
Збиваючі два бюллетені вишліть до тих організацій свого напрямку в Німеччині, яких адреси не є тут подані.

"Зорі" в Букарешту.

Вишліть збиваючі примірники бюллетенів до українських студенських організацій на території Румунії /крім Буковини/, яких адреси не є тут подані /Особливі табор ОРОДЕАМАРЕ та організаціям в Бессарабії/.

Професору Савченкові в Парижі:

Вишліть бюллетені, які одержали студентським організаціям на території Франції, Англії, Іспанії, Скандинавії, Данії, Голландії, Бельгії, Алжиру та Константинополя.

Американським організаціям українських студентів:

Висилайте бюллетені усім організаціям студентів, яких адреси не є тут подані.

Українській пресі:

Звертаємося єю до усієї Української преси з проханням поміжувати в своїх органах підходячі статті з наших бюллетенів та публичною дискусією та відповідно підготовляти грунт на тому Конгресові.

Замітка: Прохаємо всі організації, які будуть висилати бюллетени даліше, аби негайно подали нам адреси куди зістали вислані.

ОРГАНІЗАЦІЙНІ СПРАВИ:

На діях на бажання передв'їздової конференції переорганізовано організаційний комітет конгресу українського студенства, який зараз працює в такому складі: Голова - д-р І.Харак, місто голова - Т.М.Кульчицький, референт матеріалів - Т.Вол.Блюй, референт паспортовий - Т.В.Фед'ків, референт льокалів і мешкань - Т.В.Кмита, касир - Вас.Дапля, редакція Т.Т.Симанців, Ікимчук і Ю.Шипарович; референт статистичний - Т.М.Дзюбак, впорядчики на конгресі Т.Сем'як і Ю.Шипарович; секретар - Т.М.Заклинський, референт концертний - Т.Базилевич; для спеціальних поручень призначено комітетові Т.Т.Кость Паньківський і д-р О.Цюпка.

Оголошення: З огляду на недалекий вже речінець конгресу остается вже небагато часу на вистарання паспортових віз. Прохаетесь всі студенські організації, які візьмуть участь в конгресі, щоби негайно пайдальше до 25 травня надіслали організаційному комітетові письменно світуючі телеграфично імена своїх делегатів. Належить подати: ім'я, позивне, рік і місце уродження. Всі організації рівноч переблять негайно старання в цілі одержання пасів на візди заграницю. Зі сторони організаційного комітету в Празі віданеться для делегатів дозвіл на в'їзд до Праги. Проте це повідомиться телеграфично всім організаціям, а взглядно кожного делегата зокрема.

За організаційний комітет: В.Фед'кув, референт паспорт.

ВІДОЗВА:

Товариши. Зберіться енергійно та морцій до збирання складок на улаштування конгресу українського студенства, на резервний фонд всеукраїнського студенського Союза та на пресовий фонд.

Суму збірок голосіть на адресу організаційного комітету. Гроші привезіть на конгрес.

Цей бюллетень зредагували т.т.: д-р І.Харак, д-р К.Паньківський і д-р О.Цюпка.

-x-x-x-x-x-x-x-x-x-x-x-x-x-x-x-

Видає на правах рукопису організаційний комітет Конгресу Українського студенства в Празі. -